

[Bjørn Westh]

har hørt om noget, der hed »9 måneders opbevaringskrav«.

Jeg kan godt forstå, at man i Jyllands-Posten kalder det gylleforvirring, og vi må sige, at nok har vi en regering af navn, men af gavn har vi ikke megen regering.

Under store fanfarer – jeg kan godt forstå, at statsministeren nu går – bekendtgjorde regeringen i december måned – jeg synes også, det er rimeligt at samle porcelænet op – at nu skulle der iværksættes et udvalgsarbejde, der skulle se på landbrugets forhold. Det skulle arbejde indtil den 1. juli 1988. Mindre end 2 måneder senere fik man at vide, at nu skulle betænkningen komme inden den 1. april 1988. Man havde altså helt fejlvurderet situationen. Nu får vi så at vide i dag, at udvalgsarbejdet skal resultere i nogle forslag til Folketinget, der skal behandles i de sidste 3 hektiske uger. Det skal dreje sig om nogle kolossale milliardbeløb, i hvert fald ifølge det, landbruget siger. Det er ikke overblik fra regeringens side.

Regeringen vil have, at Danmark skal tilslutte sig en braklægningsordning i EF, som regeringen ikke engang kan forklare hvad går ud på. Hvad er jord under markedsordninger f.eks.? Ikke engang et sådant spørgsmål har man kunnet få besvaret af regeringen i Folketingets Markedsudvalg. Det er ikke underligt, at landmændene er forvirrede og ikke kan finde ud af noget. For 1 år siden minus en dag var der et møde i Herning med 16.000 landmænd. Det var i og for sig et historisk møde, for Venstres landbrugsminister blev budt velkommen med ordene: Du er kommet for at lytte og lære, men du kan ikke få ordet. Det var den tillid, landbruget på daværende tidspunkt viste Venstres minister. Få måneder efter var ministeren udskiftet, og vi fik en ny landbrugsminister, hvis fornemste indsats på landbrugsområdet indtil da havde været at få 9-måneders-kravet ind i vandmiljøplanen på baggrund af konsensuskonferencen, sådan at man kunne få De Radikale på plads. Det var det, der gjorde hr. Tørnæs kendt i landbrugskredse, at han ordnede den sag, og få måneder efter var han altså også landbrugsminister.

Egentlig er det trist, at hele diskussionen om husdyrgødningen og gyllen har taget den negative retning, den har, for i virkeligheden er der tale om en værdifuld ressource, som vi ikke udnytter nær godt nok. Der er landbrugskonono-

mer, der har beregnet, at der er næringsstofværdier i husdyrgødningen i Danmark for over 1,5 mia. kr., som ikke bliver udnyttet. Det skyldes, at gødningen ikke spredes optimalt, bl.a. fordi husdyrene mere og mere bliver koncentreret i bestemte egne af landet. Hér er der tale om et virkelig strukturproblem. Den positive opgave er at få udnyttet husdyrgødningen bedre. Derved kan landmændenes indtjening forbedres og forbruget af kunstgødning nedsættes. Der er mange veje at gå til at opnå en bedre udnyttelse af husdyrgødningen, f.eks. bedre spredning, hvilket kan ske ved oprettelse af gylleformidlingsordninger, fællesanlæg, gyllebanker osv.; det kan også ske ved hjælp af ny teknologi; man kan f.eks. omdanne gyllen til tørstof med næringsværdi og rent vand; bedre udnyttelse kan også ske gennem bedre komposteringsteknikker osv.; det, det drejer sig om, er altså at få udnyttet den. Vi kan også gennem økologisk jordbrug sikre, at der sker en mere værdifuld anvendelse af husdyrgødningen.

Socialdemokratiet finder ikke, at miljøkravene alene kan betragtes som en omkostning; tværtimod kan de ofte vendes til noget positivt for et erhverv. Vi finder derfor heller ikke, at det er miljøkravene over for landbruget, der er årsag til, at mange landmænds indtjening for tiden er alt for lav. Men det er klart, at en ny investering og en fuldstændig rodet administration og rådgivning fra regeringens side er en belastning, især når indtjeningen er lav.

Vi har et ønske om en stor og sund landbrugsproduktion, og vi vil gerne være med til at hjælpe landmænd, der på trods af en rimelig drift er i reelle økonomiske vanskeligheder, men det skal naturligvis være uden kapitalisering. Men den diskussion vil jeg lade ligge i dag; vi må se, hvilket udspil regeringen i det hele taget kommer med.

Det afgørende i dag er at få sat gang i en positiv udvikling i løsningen af de miljøudfordringer, landbruget står over for. Jeg skal derfor på vegne af Socialdemokratiet og SF fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget pålægger regeringen at intensivere arbejdet for at nyttiggøre husdyrgødningen og at forbedre vilkårene for økologisk landbrug, herunder at øge omlægningsstøtten for husdyrproducenter til 4.000 kr. pr. ha, går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«